

Trojice

Základ kázání: Jan 14, 15-26

Čtení: Marek 1, 1-11

Vážené shromáždění, dnes máme neděli Svaté Trojice Boží – což je pojmenování, které může někomu znít docela cize. Trojiční učení je občas považováno za zbytečné, nebo mu lidé nerozumí a nechápou proč něco takového vůbec máme. Že prý by úplně stačil jeden Bůh, a nemáme si vymýšlet hned tři atp. No, doufám že se nám dnes podaří to trochu osvětlit.

I: Před časem jsem poslouchal přednášku salesiánského kněze Ládi Heryána s názvem „Jaký Bůh, taková spiritualita.“ A ten název přednášky se mi nějak vybavil, když jsem přemýšlel o této trojiční neděli.

Je to totiž naprosto zásadní osobní otázka. Jaký je Bůh? Nebo jinak: Jaká je naše představa Boha?

My všichni nějakou máme – ať už jsme věřící či nikoli – všichni ve své myli pracujeme s nějakou představou Boha. I ti nejzarytější nepřátelé jakéhokoli náboženství. Všichni si Boha nějak představujeme, a anti-náboženští lidé mají tu představu možná dost pokroucenou, a proto Bohu nevěří. To, jak vypadá vaše představa Boha velmi ovlivňuje spiritualitu. Ovlivňuje to vaše duchovní prostředí, váš vztah k Bohu.

Pokud je pro vás Bůh nějakým neaktivním principem, který se o svět nestará – dost pravděpodobně bude váš duchovní život na hranici pasivity. Nebudete nic moc duchovního prožívat, a zůstanete pouze „zapsanými, papírovými“ křesťany o kterých Bůh říká „Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne...“ (Matouš 7,23)

Pokud pro vás bude Bůh živým Bohem, o kterém mluví Bible, Bohem, který slyší, promlouvá, jedná ve vašem životě – potom bude i vaše spiritualita pestrá a dynamická. Takový duchovní život se stále hýbe. Jako dobrý příběh je plný zvratů, zjištění, prožitků s Bohem. Asi vás nepřekvapí, že právě to je ten stav, který je

žádoucí. Bůh touží po vztahu s námi i přes to, že mezi námi a ním vznikla trhlina, která lečjaké seznamování stěžuje.

II: No, a jakou můžeme mít představu Boha, když o něm říkáme, že je trojjediný?

V Bibli trojiční učení nenajdeme nikde přímo zaznamenané. Nicméně pozornému čtenáři nemůže uniknout několik zvláštností. Na začátku Bible, v knize Genesis je zaznamenán tzv. „boží plurál“ – „I řekl Bůh: „Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby...“ (Genesis 1,26-27). A říká se, že nad vodami se vznášel Duch Boží (Genesis 1,2). Různí proroci pak povídají o „Synu člověka; mesiáši; beránkovi jdoucím na porážku atp.“ A dostáváme se k Ježíši – o tom víme, že je Bohem, který se chtěl narodit přesně tak jako člověk.

No, a teď mi teda povězte, co se to stalo v tom našem prvním čtení? Když Ježíš přichází k Janovi, aby byl pokřtěn, tak vstoupí do vody, a z nebe zazní hlas který říká, že Ježíš je syn Boží, a k tomu všemu nad něj přilétne Duch svatý v podobě holubice. Tak kdo to tady s kým komunikuje? Na tomto místě se bez trojičního chápání prostě neobejdeme. Jinak to nedává smysl. Nebo když se Ježíš modlí v getsemanské zahradě, a volá k Otci, jestli by se té popravě nemohl nějak vyhnout. Ke komu se to tedy modlí? Pokud je striktně jeden Bůh jako jedna osoba, tak teď je to kdo? Ježíš, nebo ten Otec? A pokud jen jeden z nich, tak nedává smysl zbytek evangelia.

Ježíš zvláště v Janově evangeliu pak mluví o tom, že pošle přímluvce, Ducha „svého, Božího, a pravdy.“ Ten nás bude uvádět do veškeré pravdy, bude mezi námi zpřítomňovat Ježíše, jak jsme si připomínali o minulé letniční neděli.

III: Ok, otázka se ale vrací – co s tím? Jakou z toho tak můžeme mít představu?

Jedna z teologických pouček hovoří o tzv. "érách dějin spásy." Tím se chce říct, že z Bible rozeznáváme jakési 3 éry. Během všech se nám Bůh nějak ukazoval, a pokaždé jsme byli schopni vnímat jednu z božích osob intenzivněji. A tak se mluví o éře Boha

Otce - to je celé to období Starého zákona. Bůh Otec se projevuje především ukazováním moci, vyvoláním jedinců a ujišťováním že on je opravdu jediný Bůh stvořitel. Ke konci tohoto období se už mluví o příchodu Syna Božího, mesiáše, spasitele, obětního beránka atp. A nastává éra Boha Syna - to je nejkratší období, kdy přímo mezi námi chodí Bůh jako člověk Ježíš Kristus. V osobě Syna Bůh ukazuje především neohrazenou lásku, velmi mocnou schopnost odpouštění, které nepočítá křivdy. A ze smrti pro nás udělal jen přestupní stanici, už to není konečná. A ke konci svého života mluví Ježíš o tom, že pošle přímlovce - Ducha svatého. Éra Božího Ducha trvá od události Letnic, kdy doslova přilétl Duch Boží na církev - až dodnes. Je to i naše současnost sestry a bratři.

Bůh už mezi nám nechodí tak jako člověk - to už tu bylo, je to dávno. Bůh chce být přítomen v nás jako Duch svatý. Chce jednat ve svém lidu, v církvi - dáváme mu prostor? Pavel říká v listu Galatským 2, 20: „Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne.“ Jiná teologická poučka zní: Otec je Bůh nad námi, Syn je Bůh s námi a Duch je Bůh v nás.

A plyne z toho pro mě další důležitá věc. V éře Boha Otce a Syna, byl v hlavní roli Bůh. Vyvoloval si různé praotce, soudce, proroky, krále atp. Pak to byl přímo Ježíš. A v éře Ducha svatého Bůh chce, abychom na jeviště vstoupili pořádně my. Teď je to hodně na nás. My máme v moci Ducha svatého uvádět ve skutek své spasení - máme mezi lidmi zpřítomňovat Krista. Máme se stát radostnou zprávou všem kolem, odpouštět, nepočítat křivdy, vycházet k lidem vždy s druhou tváří - a to zvláště tehdy, když nás nějak zranili, jinak je to láska na prd, a falešné odpouštění při kterém si jen něco nalháváme. Genesis 1,2: „Staň se požehnáním!“ Žijeme v éře veskrze misijní...

IV: Dobře, tak teď víme o něco víc, ale jak s tím naložit pro tu představu Boha? Informace, že Bůh je sám v sobě společenství tří osob, je velmi důležitá - být se tak nemusí zprvu jevit.

Co nám tím Bible říká o světě. Říká, že Bůh - který je sám v

sobě skupina osob - stvořil svět a lidi, podle svého obrazu. Bůh je sám v sobě společenství! Oblíbeným přirovnáním ve staré církvi byly tři pochodně hořící jedním plamenem. V samém srdci božského života, od věčnosti, zná Bůh sám sebe jako „já a ty.“ Nejméně třemi různými způsoby prožívá vztah neustálé lásky - a to už je trochu daleko od představy Boha jedné osoby.

Takový „Bůh, který by měl jednu osobu“, by neměl nejmenší důvod tvořit svět právě takhle, a člověka tak aby ho miloval, a aby se k tomu mohl rozhodnout dobrovolně. Kdyby nás tento ego-Bůh stvořil podle svého obrazu, neměli bychom do srdce vloženu touhu po tom: milovat, a být milován - protože sám samojediný Bůh by to v sobě neměl. Bylo by to jinak, a při promýšlení toho, jak by to asi mohlo vypadat, se mi dělá trochu nevolno. To bychom popravdě ani nemohli vědět, co to láska je, protože takový Bůh by nás stvořil v naprosté oddanosti a poslušnosti, aniž bychom se pro to mohli rozhodnout sami. Byli bychom roboti.

V: Čili, co si z toho všeho vzít?

Bůh je parta tří osob, které prožívají lásku, všechno mají rádi. A Bůh chce, abychom se do této party přidali i my. Kdysi jsme to podělali a utekli. Bůh provedl všechna nezbytná opatření, abychom se k němu přeci jen mohli vrátit. To udělal Ježíš, když zemřel přesně tak jako člověk. A od té doby, co přišel do církve Duch svatý, se přesouvá světelný kužel - jako na divadelní scéně - na nás.

O Ducha musíme aktivně prosit, protože „vane, kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje (Jan 3, 8).“ O ducha svatého musíme prosit v modlitbě - máme zaslíbení, že nás bude uvádět do pravdy, bude nás vyučovat. A předpokládá to, že ho budeme aktivně očekávat, vyhledávat, musíme se mu otevřít a nezůstávat uzamčení. Pak opravdu nic nepocítíme, a zůstaneme chladní, a duchovní život vyhasne. My máme v Duchu svatém zpřítomňovat mezi lidmi Ježíše, Boha - tedy lásku osobně: „Děláme to?“ A taky o tom je to trojiční učení, které si dnes

připomínáme. Právě ono má být v naší představě Boha - která pak ovlivňuje náš duchovní život.

Kdo je Bůh?

Je to policajt, která hlídá naše chování a když něco poděláme, tak nám napaří pokutu? Anebo je to bezcílý „hipík“, kterému je všechno jedno a všechno co uděláme stejně odpustí, tak dobré věci ztrácejí smysl? Nee... Bůh, ten, který je, byl bude - JHVH, sám v sobě nemá ego, je partou osob, a tato parta něco upřednostňuje... a to je dobro. Bůh na nás klade nároky, abychom se snažili v životě milovat, abychom rušili zlé věci tak, že je budeme odpouštět, trochu opouštět a nepočítat je. Vidíte to? Jedním z Božích příkazů je příkaz odpouštět, a to i sám sobě! Součástí toho nároku, který na nás má, je zrcadlit ho - když jsme podle jeho podoby - máme zrcadlit společenství, protože Bůh sám v sobě je společenství. Lidská existence, stvořena podle Božího obrazu je povolána k napodobení vzájemné lásky, kterou žije Trojice. Máme být společenští. Máme být společenstvím. Máme být církví Kristovou - lidem lásky. Amen